

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE INTRODUCCIÓN Á DIDÁCTICA DA LINGUAXE MUSICAL I - II
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015
 CURSO 2020/2021

*As modificacións para supostos de ensinanza semipresencial ou a distancia afectan unicamente o apartado de avaliación.

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN												
DISCIPLINA: INTRODUCCIÓN Á DIDÁCTICA DA LINGUAXE MUSICAL I - II (1º e 2º Cuadrimestre)												
ESPECIALIDADE	PEDAGOXÍA						ITINERARIO			PEDAGOXÍA XERAL E DA LINGUAXE MUSICAL		
CARÁCTER	OPTATIVO						TIPO DE CLASE			COLECTIVA		
DEPARTAMENTO	PEDAGOXÍA						XEFA DE DPTO.			ADRIANA CRISTINA GARCÍA GARCÍA		
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA		TOMÁS SÁNCHEZ SÁNCHEZ	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		2 horas	
ECTS/CUAD.					4*	4*	4*	4*	Observacións:		*Debido a natureza optativa da materia poderá cursarse en 3º ou 4º curso.	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS						EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA		
	TOMÁS SÁNCHEZ SÁNCHEZ						tomassanchezxunta@gmail.com			VENRES 10 - 11 horas		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Despois da licenciatura, unha gran parte do noso alumnado comeza a súa andaina laboral exercendo a docencia en centros musicais, tales como escolas de música e conservatorios municipais. A formación actual dos que se inician na música comporta a necesidade de que coñezan dende o principio os fundamentos da Linguaxe Musical xa que se aplican dende o primeiro día en simultaneidade cos instrumentais. Dada a ausencia dunha formación didáctica nos nosos estudos superiores actuais que capacite na didáctica da linguaxe musical, faise necesaria unha mínima formación nese campo. Unha materia que dote ó noso alumnado das ferramentas, recursos e metodoloxía adecuada para poder aplicar uns fundamentos básicos da Linguaxe Musical en función das necesidades que cada situación pedagóxica, do instrumento ou as habilidades a adquirir.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os correspondentes a 1º e 2º do Grao Superior de Música.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Materias da Especialidade de Pedagogía Musical.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 13, 16
COMPETENCIAS XERAIS:	X: 1, 2, 3, 5, 8, 13, 22, 24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EP: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015	

3. OBXECTIVOS	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer os fundamentos da Didáctica da Linguaxe Musical.	T: 2, 8, X:1, 24, EP: 1, 6
2. Abordar os diferentes elementos musicais didacticamente.	T: 1, 2, X: 1, 2, 3, 13, EP: 3, 4
3. Coñecer e aplicar diferentes ferramentas, recursos e metodoloxías para o ensino da Linguaxe Musical.	T: 1, 3, 16, X: 5, 22, EP: 2, 4
4. Afrontar as particularidades do traballo nunha aula colectiva	T: 1, 3, 7, X8, EP4
5. Desenrolar a súa capacidade como docente.	T: 1, 3, 6, 13, X: 13, 24, EP: 5, 7

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN (1º cuadrimestre)		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
Tema 1	1.1. Fundamentos da Didáctica da Linguaxe Musical. 1.2. Concepto de Didáctica da Linguaxe Musical. 1.3. Evolución histórica do ensino da Linguaxe Musical. 1.4. Desenrolo psicoevolutivo do alumnado.	3
Tema 2	2.1. Grandes pedagogos e pedagogas musicais Orff, Dalcroze, Willems, Kodaly e outros pedagogos ou pedagogas.	3
Tema 3	3.1. Utilización didáctica da canción. 3.2. A canción como ferramenta. 3.3. A canción e a súa relación con outros materiais didácticos.	2
Tema 4	4.1. Secuenciación dos contidos. 4.2. Iniciación ao intervalo. 4.3. Escalas, acordes. 4.4. Tonalidade e modalidade. 4.5. Sistemas para o ensino do deseño melódico. 4.6. O aspecto vocal. Actividades de aplicación.	2
Tema 5	5.1. Os elementos do ritmo musical. 5.2. O ritmo no corpo. 5.3. O ritmo na linguaxe. 5.4. Secuenciación dos contidos. Actividades de aplicación.	2
Tema 6	6.1. O ensino da lectura musical. 6.2. O ensino da escritura musical. Actividades de aplicación.	2
Tema 7	7.1. A audición. O oído. O oído interno. 7.2. Audición de elementos rítmicos, melódicos, harmónicos, formais e tímbricos. 7.3. O ditado. Actividades de aplicación.	2
TOTAL SESIÓNS:		16

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN (2º cuadrimestre)		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
Tema 2a	2.1. Grandes pedagogos e pedagogas musicais Orff, Dalcroze, Willems, Kodaly e outros pedagogos ou pedagogas.	4
Tema 3a	3.1. Utilización didáctica da canción. 3.2. A canción como ferramenta. 3.3. A canción e a súa relación con outros materiais didácticos.	4
Tema 4a	4.1. Secuenciación dos contidos. 4.2. Iniciación ao intervalo. 4.3. Escalas, acordes. 4.4. Tonalidade e modalidade. 4.5. Sistemas para o ensino do deseño melódico. 4.6. O aspecto vocal. Actividades de aplicación.	2
Tema 5a	5.1. Os elementos do ritmo musical. 5.2. O ritmo no corpo. 5.3. O ritmo na linguaxe. 5.4. Secuenciación dos contidos. Actividades de aplicación.	2
Tema 6a	6.1. O ensino da lectura musical. 6.2. O ensino da escritura musical. Actividades de aplicación.	2
Tema 7a	7.1. A audición. O oído. O oído interno. 7.2. Audición de elementos rítmicos, melódicos, harmónicos, formais e tímbricos. 7.3. O ditado. Actividades de aplicación.	2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE (1º cuadrimestre)			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividade introdutoria	1		1
Clases teórico-prácticas	8	-	8
Exposición de traballos	20	2	22
Estudo e traballo individual	-	56	56
Actividades de avaliación	3	-	3
TOTAL HORAS:			90

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE (2º cuadrimestre)			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividade introdutoria	1		1
Clases teórico-prácticas	8	-	8
Exposición de traballos	20	2	22
Estudo e traballo individual	-	56	56
Actividades de avaliación	3	-	3
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia ás clases	Amosar implicación no desenrolo das tarefas propostas.	T1, T6, T7, T8, T13, X24, EP6, EP7	60%
Traballo individual	Realizar correctamente diferentes exercicios, amosando madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia. Realizar e expoñer os traballos efectuados, cunha adecuada presentación, expresión oral e escrita e manexo da terminoloxía adecuada. Entrega en prazo e forma.	T1, T2, T3, T8, T13, T16, X1, X2, X3, X5, X8, X13, X22, X24, EP1, EP2, EP3, EP4, EP5	30%
Proba teórica	Realizar exercicios onde estean incluídos os contidos impartidos ao longo do cuadrimestre.	T3, X1, X13, EP1, EP3	10%
Observacións: Tódolos apartados deberán estar aprobados de forma independente para facer a media.			
6.1.2 AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Traballo individual	Realizar correctamente diferentes exercicios, amosando madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia. Realizar e expoñer os traballos efectuados, cunha adecuada presentación, expresión oral e escrita e manexo da terminoloxía adecuada. Entrega en prazo e forma.	T1, T2, T3, T8, T13, T16, X1, X2, X3, X5, X8, X13, X22, X24, EP1, EP2, EP3, EP4, EP5	50%
Proba teórica	Realizar exercicios onde estean incluídos os contidos impartidos ao longo do cuadrimestre.	T3, X1, X13, EP1, EP3	50%
Observacións: Tódolos apartados deberán estar aprobados de forma independente para facer a media.			

6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
*(Alumnos que superen as 4 faltas por cuadrimestre, establecidas no centro, aprobadas en consello escolar)			
Traballo individual	Realizar correctamente diferentes exercicios, amosando madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia. Realizar e expoñer os traballos efectuados, cunha adecuada presentación, expresión oral e escrita e manexo da terminoloxía adecuada. Entrega en prazo e forma.	T1, T2, T3, T8, T13, T16, X1, X2, X3, X5, X8, X13, X22, X24, EP1, EP2, EP3, EP4, EP5	50%
Proba teórica	Realizar exercicios onde estean incluídos os contidos impartidos ao longo do cuadrimestre.	T3, X1, X13, EP1, EP3	50%
Observacións: Tódolos apartados deberán estar aprobados de forma independente para facer a media.			
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Traballo individual	Realizar correctamente diferentes exercicios, amosando madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia. Realizar e expoñer os traballos efectuados, cunha adecuada presentación, expresión oral e escrita e manexo da terminoloxía adecuada. Entrega en prazo e forma.	T1, T2, T3, T8, T13, T16, X1, X2, X3, X5, X8, X13, X22, X24, EP1, EP2, EP3, EP4, EP5	50%
Proba teórica	Realizar exercicios onde estean incluídos os contidos impartidos ao longo do cuadrimestre.	T3, X1, X13, EP1, EP3	50%
Observacións: Tódolos apartados deberán estar aprobados de forma independente para facer a media.			
6.3. AVALIACIÓN MIXTA SEMIPRESENCIAL OU A DISTANCIA			
*No caso de existir un novo confinamento ou confinamentos parciais tanto do profesorado como do alumnado, a avaliación dividirse en dous porcentaxes un presencial e outro telemático, dependendo do número de clases realizadas en cada modalidade. Calculárase o número total de clases de modalidade e sumarase ata chegar o 100%. Realízase a porcentaxe coa parte presencial aplicando o punto 6.1.1. e a porcentaxe restante axustárase seguindo os seguintes criterios:			
Clase presencial telemática	Participar de forma activa en clase, valorando de forma concreta a aplicación correcta dos contidos ás diferentes situacións que se propoñan. *En caso de confinamento do docente, o alumnado deberá acudir ó centro no horario establecido e o docente impartirá a clase dende o seu domicilio.	T1, T6, T7, T8, T13, X24, EP6, EP7	60%
Traballo individual	Realizar correctamente diferentes exercicios, amosando madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia. Realizar e expoñer os traballos efectuados, cunha adecuada presentación, expresión oral e escrita e manexo da terminoloxía adecuada. Entrega en prazo e forma.	T1, T2, T3, T8, T13, T16, X1, X2, X3, X5, X8, X13, X22, X24, EP1, EP2, EP3, EP4, EP5	30%
Proba teórica	Realizar exercicios onde estean incluídos os contidos impartidos ao longo do cuadrimestre.	T3, X1, X13, EP1, EP3	10%
Observacións: Tódolos apartados deberán estar aprobados de forma independente para facer a media. *Na docencia non presencial, entenderase como falta de asistencia cando o alumnado non realice o seguimento das clases por non conectarse á videochamada correspondente ou por non realizar as tarefas asignadas (que correspondan a sesións de clase sen videochamadas) dentro do prazo establecido.			
7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

- ERZSEBET, S. (1956) Libros de práctica de la escritura y lectura musical I y II. Método Kodaly. Editio Musica. Budapest, 1956
- FREGA, A. L. (1996) Música para maestros. Graó.
- FUENTES, P.; Cervera, J. (1989) Pedagogía y didáctica para músicos. Piles.
- HARGREAVES, D. J. (1998) Música y desarrollo psicológico. Editorial Graó. Barcelona.
- HEMSZY DE GAINZA, V. (2007) La iniciación musical del niño. Ricordi Americana.
- LLONGUERES, J. La rítmica Dalcroze. Labor.
- LÓPEZ DE ARENOSA, E. (2004) Apuntes sobre didáctica musical. Enclave Creativa. Madrid-
- MARTENOT, M. (1993). Principios fundamentales de formación musical y su aplicación. Ediciones Rialp.
- SANUY, M.; GONZALEZ, L.(1969) Orff-Schulwerk Música para niños. Unión Musical Española. Madrid
- WILLEMS, E. (2011) Las bases psicológicas de la Educación Musical. Eudeba. Buenos Aires.